

SPIS TREŚCI

WSTĘP

<i>Leokadia Oręziak, Dariusz K. Rosati</i>	9
--	---

ROZDZIAŁ 1. Konsolidacja fiskalna a kryzys zadłużenia w strefie euro

<i>Dariusz K. Rosati</i>	11
1. Wprowadzenie	11
2. Dyscyplina finansowa w Unii Europejskiej i w strefie euro: oczekiwania i rzeczywistość	13
2.1. Skłonność do deficytu (<i>deficit bias</i>)	13
2.2. System zarządzania fiskalnego w UE i jego skuteczność	15
2.3. Nadmierne zadłużanie się sektora prywatnego	17
2.4. Zawodność mechanizmów rynkowych	20
3. Prosty model dynamiki długu i deficytu	21
3.1. Postać liniowa i nieliniowa	21
3.2. Mechanizm ryzyka suwerennej niewypłacalności	24
4. Weryfikacja empiryczna	26
4.1. Wpływ zadłużenia publicznego na tempo wzrostu gospodarczego i poziom stóp procentowych w krajach UE i strefy euro	26
4.2. Maksymalna politycznie możliwa nadwyżka pierwotna i pułapka długu	29
5. Polityka konsolidacji finansów publicznych	30
5.1. Struktura dostosowania fiskalnego: podnosić podatki czy obniżać wydatki?	30
5.2. Tempo konsolidacji fiskalnej: czy najpierw oszczędzać czy najpierw pobudzać gospodarkę?	32
5.3. Próba weryfikacji statystycznej dla strefy euro	36
6. Wnioski	37

ROZDZIAŁ 2. Rozpad strefy euro – ponura wizja czy realna możliwość?

<i>Karol Lutkowski</i>	43
1. Podstawowy dylemat walki z kryzysem strefy euro	44
2. Powody nastrojów beznadziejności na rynku	46
3. Dramat grecki i jego możliwe konsekwencje dla integralności strefy euro. ...	48

4. Teoretyczny scenariusz wyjścia i właściwe mu znaki zapytania	51
5. Kierunki możliwych działań dla zapobieżenia rozpadowi strefy euro	56

ROZDZIAŁ 3. Czy strefa euro przetrwa kryzys?

<i>Dariusz K. Rosati</i>	61
1. Wstęp	61
2. Kryzys euro czy kryzys zadłużenia?	63
3. Przebieg kryzysu w strefie euro: fakty stylizowane	66
4. Przyczyny instytucjonalne	69
5. Odpowiedź Unii na kryzys: reformy instytucjonalne	72
6. Nieskuteczna walka z kryzysem	78
7. Model rynku o wielorakich równowagach	80
8. Zmiana roli Europejskiego Banku Centralnego	82
9. Możliwe scenariusze rozpadu strefy euro	88
10. Wyzwania na przyszłość	92
Aneks 1. Najważniejsze postanowienia „sześciopaku”	94
Aneks 2. Główne postanowienia paktu fiskalnego	98
Aneks 3. Główne postanowienia Paktu Euro Plus	99

ROZDZIAŁ 4. Czy Polska powinna wejść do strefy euro?

<i>Dariusz K. Rosati</i>	103
1. Wstęp	103
2. Czy Polska ma prawno-międzynarodowy obowiązek wejścia do strefy euro?	104
3. Czy Polsce opłaca się przyjęcie wspólnej waluty?	107
3.1. Teoria unii walutowej	107
3.2. Czy Polska spełnia kryteria optymalnego obszaru walutowego?	111
3.3. Korzyści i szanse	116
3.4. Koszty i zagrożenia	123
3.5. Bilans kosztów i korzyści	131
4. Jak i kiedy wejść do strefy euro?	132
5. Podsumowanie	135

ROZDZIAŁ 5. Agencje ratingowe jako źródło niestabilności globalnych rynków finansowych

<i>Tadeusz T. Kaczmarek</i>	139
1. Wstęp	139
2. Nowa rola agencji ratingowych	140
3. Krytyka działania agencji ratingowych	142
4. Polityczne konsekwencje błędnych ocen ratingowych	145
5. Działania podejmowane przez Unię Europejską	146

5.1. Obowiązek rejestracji agencji ratingowych	146
5.2. Przeciwdziałanie zjawisku procykliczności działań agencji ratingowych ..	147
6. Pożądane kierunki reform w Unii Europejskiej	149
6.1. Utworzenie skutecznych struktur nadzoru finansowego o charakterze ponadnarodowym	149
6.2. Podwyższenie wysokości kapitału własnego banków	150
6.3. Zaostrzenie wymagań stawianych funduszom hedgingowym i inwestycyjnym	151
6.4. Utworzenia izby clearingowej dla derywatów w celu zwiększenia bezpieczeństwa i stabilności rynków finansowych	151
6.5. Objęcie wszystkich firm ubezpieczeniowych procesem regulacji	151
6.6. Uporządkowanie bilansów instytucji finansowych	152
6.7. Powołanie Europejskiej Agencji Ratingowej	152
Aneks 1. Agencje ratingowe na świecie, stan na 31.12.2010 r.	154

ROZDZIAŁ 6. Państwowe Fundusze Inwestycyjne a globalny kryzys finansowy

<i>Małgorzata Mikita</i>	159
1. Wprowadzenie	159
2. Istota i rodzaje PFI	161
3. Globalne kryzysy finansowe jako skutek globalizacji finansowej	164
4. Trendy na rynku PFI w okresie globalnego kryzysu finansowego	167
4.1 Wzrost liczny PFI	168
4.2. Wzrost aktywów PFI	168
4.3. Zwiększenie roli PFI w globalnej gospodarce	169
4.4. Spadek zainteresowania PFI bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi	170
4.5. Spadek zainteresowania PFI inwestycjami w sektorze finansowym	171
4.6. Wzrost znaczenia „rynków wschodzących” (<i>emerging markets</i>) jako docelowego obszaru inwestycji realizowanych przez PFI	171
5. Zakończenie	172

ROZDZIAŁ 7. Finanse publiczne Grecji w perspektywie długookresowej

<i>Henryk Bąk</i>	175
1. Wstęp	175
2. Ogólna charakterystyka gospodarki Grecji	177
3. Gospodarka Grecji po wejściu do EWG	179
4. Rozwój sytuacji gospodarczej i fiskalnej Grecji w latach dziewięćdziesiątych. ...	183
5. Rozwój sytuacji gospodarczej Grecji od 2000 roku	189
6. Rozwój sytuacji fiskalnej Grecji od 2000 roku	191
7. Program dostosowawczy dla Grecji z 2010 roku	194
8. Drugi program dostosowawczy dla Grecji	199
9. Ocena sytuacji gospodarczej Grecji oraz skutki dla strefy euro	201

ROZDZIAŁ 8. OFE jako główne źródło długu publicznego w Polsce

<i>Leokadia Oręziak</i>	209
1. Wstęp	209
2. Obowiązkowy filar kapitałowy w systemie emerytalnym	211
3. Motywy ustanowienia i zasady funkcjonowania OFE	218
3.1. Motywy ustanowienia OFE	218
3.2. Zasady funkcjonowania OFE	224
4. Mechanizm narastania długu publicznego w wyniku istnienia OFE	225
5. Aktywa OFE – ryzykowne źródło przyszłej emerytury	234
6. Chilijski model prywatyzacji emerytur przestroga dla Polski	246
7. Co dalej z OFE?	248
8. Podsumowanie	249

**ROZDZIAŁ 9. Doskonalenie systemu rachunkowości
jako istotna przesłanka reformy finansów publicznych**

<i>Jan Wąsik</i>	254
1. Wstęp	254
2. Cele i funkcje rachunkowości	255
3. Zadania rachunkowości a zarządzanie sektorem publicznym	258
4. Nowoczesne sposoby (konceptje) zarządzania publicznego w mikroskali	263
5. Nowe Zarządzanie Publiczne a rachunkowość budżetowa	265
6. Podsumowanie	269

ROZDZIAŁ 10. Wpływ systemu podatkowego na szarą strefę

<i>Monika Kujawa</i>	272
1. Wstęp	273
2. Pojęcie i zakres szarej strefy	273
3. Przyczyny rozwoju szarej strefy w Polsce	275
4. Formy i rozmiary występowania szarej strefy w Polsce	280
5. Skutki istnienia szarej strefy w Polsce	284
6. Konsekwencje dla polityki gospodarczej	287

NOTY BIOGRAFICZNE	292
--------------------------------	-----